

ELNÖKI KÖSZÖNTŐ

Amikor egy házaspár, amely egész életét a tudományok és a könyvek szolgálatának, és korántsem a vagyongyárapításnak szentelte, nagyon jelentős összegért, azzal az előre megfontolt szándékkal vásárol meg egy magángyűjteményt, hogy azt születésnap ajándékkul a Magyar Tudományos Akadémiának és Könyvtárának adja, akkor ebben a nemes gesztusban sokkal többet kell látnunk, mint pusztán jótékonyságot.

Meg kell látnunk benne Széchenyi és társai erkölcsi örökségét, példájának hatását, amit máig sokakra gyakorol. Érzékelnünk kell a tudomány jelentőségével és akadémiai intézményesülésének fontosságával kapcsolatos meggyőződés valódi szellemi elitbe hatoló erejét.

Azonosítanunk kell Akadémiánk működésének azt a jellegzetességét, ami alapításától fogva sokáig meghatározóan jellemezte. Ami addig tartott, ameddig a gazdálkodásában az állami költségvetés általi – kényelmes, de korlátos – meghatározottság dominánssá nem vált.

Tudatosítanunk kell az Akadémia és a nemzet kapcsolatának azt a sajátosságát, ami annak idején lehetővé tette székháza és könyvtára épületének létrejöttét, megalapozta gyűjteményeit, és ami leginkább gyarapította Könyvtárát, Művészeti Gyűjteményét és kulturális javait.

Értékelnünk kell azt a társadalmi környezetet és kapcsolatrendszert, amelyben a jelentős vagyonokkal rendelkező arisztokraták, mágánások mellett a lényegesen kisebb anyagi lehetőségekkel rendelkezők is fontosnak tartották az Akadémia és az általa képviselt és felkarolt ügyek támogatását. Amit egyesek azért tettek, hogy kifejezzék elismerésüket a tudomány művelése és az Akadémia nemzetformáló és erősítő szerepvállalása iránt, s aminek a folytatását támogatásukkal is biztosítani akarták. Mások pedig azért gyakoroltak, mert az Akadémiánál látták a legjobb helyen azokat a javaikat, amelyekre tudós, művész, gazdálkodó, tisztviselő életük során vagy gyűjtőként, örökösként tettek szert, és megőrzését, közkinccsé tételét, tudományos feldolgozását, tanulmányozását fontosnak tartották.

Mi motiválta e jótevőket? Elvártak-e valamit támogatásukért, adományaikért a múltban az Akadémia mecénásai? Kinek a tettét jellemezte a tiszta önzetlenség, a használni akarás, a jó ügy szolgálata? Volt-e, aki elismerést, hálát, neve és tette megörökítését, valamiféle viszonzást várt támogatásáért cserébe? Volt-e, akit politikai szempontok, befolyásszerzés, a közhangulat, környezetének a befolyása vagy társadalmi divat követése, a feltűnés vágya motivált? Bizonyára szinte valamennyi föllelhető és

sokféle mozgatórugót találhatunk támogatóinknál, akik nélkül az Akadémia nem az lenne, amivé lett, s talán már nem is lenne.

Születésnap ajándékozásukkal Rozsondai Marianne és Béla szándékai nemesek és egyszerűek, magukért beszélnek. Két összefonódó, nagyrészt az Akadémia Könyvtárához fűződő tudományos életmű létrehozói. Több évtizedes közös munkával megalkották a Magyar Tudományos Akadémia könyvtára ősnymtatványainak katalógusát, egy szerte a világon használt kézikönyvet. Azt a katalógust, amit most páratlan értékű kötetekkel gyarapítanak. A tudományos és könyvtárosi munkájuk vezette el őket e kincsek lelőhelyéhez, s amikor megnyílt az alkalom, saját erejükből szabadították ki a magángyűjtemény rejtekéből, és döntöttek úgy, hogy ajándékozással, az Akadémia és Könyvtára révén teszik azokat közkinccsé.

A „Collectio Rozsondaiana” 64 önálló kiadású kötet a XV. és XVI. században, a mai Itália, Svájc, Franciaország és Németország területén, Róma, Firenze, Bologna, Velence, Párizs, Lyon, Strassburg, Hagenau, Basel, Köln, Nürnberg, Augsburg, Passau városok nyomdáiban, a legnevesebb ókori szerzők, köztük Arisztotelész, Seneca, Ovidius, Suetonius, Seneca, Plautus, Josephus Flavius, Szent Ágoston, középkoriak, mint Aquinói Szent Tamás, Petrarca, Kempis Tamás vagy Savonarola műveit tartalmazák. Nekünk különösen jó érzés, hogy Temesvári Pelbárt ferences prédikátor négy kötettel képviselteti magát, közülük hármat az elzászi Hagenauban még életében, egyet Lyonban, közvetlenül halála után nyomtak ki.

Minden műnek, kötetnek, könyvgyűjteménynek sajátos története van. Mostantól kutatók, igényes érdeklődők csodálják meg és törekszenek feltárni a „Collectio Rozsondaiana” titkait. Mindezt két nagyszerű embernek, kiváló tudósnek, Rozsondai Marianne-nak és Bélának köszönhetően vált lehetségessé. Isten áldja őket érte, s találjanak követőkre. Amíg az Akadémia áll, tettük nem merülhet feledésbe.

Freund Tamás

EGY SZÜLETÉSNAPI AJÁNDÉK

A Magyar Tudományos Akadémia alapítására tett szimbolikus felajánlás (Széchenyi István, 1825. november 3.) a példa erejével hatott. A magyar arisztokrata családok, a nemesek, a nagypolgárok és a közrendűek fontosnak tartották a Magyar Tudós Társaság gyarapítását abból a célból, hogy a magyar nyelvnek és irodalomnak, ahogy majd a magyar nyelvű tudományoknak legyen egy őre, a szellemi gazdagításnak szervezője, a létrejövő művek minőségének biztosítója, az arany középút megtalálásában, az „akadémiai konszenzus” megteremtésének iránytűje. Az akadémiai eszme már ez előtt évszázaddal megszületett, de intézménye, a Tudós Társaság és annak könyvtára (Teleki József, 1826. március 17.) csak akkor, amikor nagylelkű, öntudatos emberek ezt lehetővé tették. Pedig az említett akadémiai eszme csak intézményekben tud működni, ha ezeket felszámolják, magát az eszmét is kiirtják a közösség tagjaiból.

A Könyvtár a 200. születésnapjára olyan ajándékot kapott, amelyet legutóbb száz évesen. Akkor egy gróf (Vigyázó Sándor) hagyta ingatlanjai mellett könyvgyűjteményét is az Akadémiára, most egy könyvtáros házaspár vásárolt meg neki egy nagy értékű könyvegyűttest.

Tudták mit gyarapítanak, és azt is, hogy mivel. Ezért is választottam az Institut de France egyik jelmondatát kis köszönőfüzetünk mottójaként:

HORAS TUAS QUIA BREVES IMMORTALIBUS OPERIBUS VOVE.

Közhely, mondhatnánk, de inkább „közös hely” (locus communis), hogy minduntalan ismétljük. Magunknak először megnyugvasként, de vigaszként az utánunk maradóknak. Azért, hogy tudják, miért lehetnek büszkék ránk, miért emlékezzenek tisztelettel, szeretettel, ahogy a szobrokra szokták volt írni: „Állíttatta a hálás nemzet”.

Bárha óráink rövidek, ha halhatatlan műveknek szenteljük azokat (mondja a latin nyelvű szállóige), az élők mellett az utókor háláját is magunkénak tudhatjuk. A művek persze sokfélék.

Rozsondai Marianne és Rozsondai Béla is többféle művet alkotott. Kémikus tudósként, az informatikai világ születésénél újjátóként, illetve művelődés- és könyvtörténészként, a magyar és az európai

könyvtörténet nemzetközileg elismert kutatójaként. Életük a hosszú házasság mellett, a nyugdíjas kor előtti évtizedben könyvtárosként is összefonódott. Bárha külön-külön, ki-ki a maga szakterületén számos tanulmányt, könyvet publikált, mostani könyvadományuk több évtizedes előjátékaként megalkották a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára ősnymtatványainak katalógusát, egy szerte a világon használt kézikönyvet.

Rozsondai Béla–Rozsondai Marianne, *Catalogue of the Incunables in the Library and Information Centre of the Hungarian Academy of Sciences*, Budapest, Argumentum, 2013.

Ismert szakemberek lévén műgyűjtő barátaik, ismerőseik is kikérték véleményüket értékeik kapcsán. Lőrincze Péter és neje Kovács Katalin könyvei is így kerültek látókörukbe. Gondosan válogatott ősnymtatvány-, illetve korai XVI. századi nyomtatványgyűjtemény, amelynek egyes darabjai eredeti, XV. századi kötésben, ráadásul némelyik budai kötésben maradt fenn. Amikor ez a kis bibliotéka eladása felmerült, a Rozsondai házaspár lépett: szeretett könyvtáruknak megvásárolták születésnapi ajándékként. A könyvtár pedig ezt a nyomtatványegyüttest ércnél maradandóbban (aere perennius) „*A Rozsondai házaspár ajándéka a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában*” elnevezéssel örzi meg.

A GYŰJTEMÉNY JELENTŐSÉGE

A régi könyvek mindenkor időtálló értéket képviselnek. Anyagi értékük is egyre növekszik, rongypapírra nyomtatták őket, így gondos őrzéssel évszázadokig gyönyörködhetnek bennük utódaink is. Néhányukat eredeti kötésben tudhatjuk magunkénak, így az a tudásunk, ami a Hunyadi Mátyás-kori budai könyvtörténetre vonatkozik, ismét gazdagodott.

Nem véletlenül védi törvény az úgynevezett muzeális könyvtári dokumentumokat. Minden egyes példányuk a védett kulturális örökség része. A nyomtatott könyvek kézirásos bejegyzései (amint a könyv kötése is, minthogy azt a vevő, a tulajdonosa rendelte meg) tájékoztatnak bennünket arról, ki, mikor, hol, esetleg mennyiért vette a könyvet. Ki, kinek, milyen alkalomból és hol adta ajándékba, de arról is, hogy ki, hogyan olvasta. Megfontolt megjegyzésekkel kísérté olvasását, vagy indulatos kifejezésekkel illetve a szerző mondandóját. Legtöbbször azonban csak aláhúzással, a margón tett figyelemfelhívó jelekkel kísérték napi művelődésüket.

Az Akadémia Könyvtárának mostani gazdagodását jelentő kis gyűjtemény darabjai is ilyenek. Nyomatott tulajdonjegy (exlibris) is előfordul bennük. De minden egyes régi könyv külön történet megírására sarkall bennünket. Egy-egy régi korokban élt könyvgyűjtő mára szétszóródott könyvtárának darabjai mozaikkockákként állnak össze, mindig teljesebbé téve a képet, amelyet az illetőről megrajzolhatunk. Egyetlen kiemelt példaként említhetjük Mária Terézia varsói, majd szentpétervári nagykövetének könyvtárát, Gróf Eszterházy Miklósét (1711–1764) 1766-ban árverezték, katalógusa is megjelent nyomtatásban. Az egyik vásárlója Ráday Gedeon (1713–1792) volt, de a könyvek közül egy most – több tulajdonos után – az MTA Könyvtárába került.

A könyvek részletes bibliográfiai- és példányleírása hosszabb idő munkája lesz. Olyan leírások készülnek, amelyek forrásai lehetnek a kisebb történeteknek anélkül, hogy az eredeti példányokat újra kézbe kellene venni. Egy-egy könyvben több művet is olvashatunk, hiszen ez az ősnymtatványok, az incunabulumok (az 1501. január 1. előtt kiadott könyvek) korában megszokott volt. A leíró bemutatáskor ezeket majd elemző feltárással mutatjuk meg az olvasóknak. Az első áttekintés alapján azt mondhatjuk, hogy 64 önálló kiadású művet kaptunk ajándékba (néhányik kolligátumként került hozzánk, vagyis az egyik valamikori tulajdonos által egy kötetbe kötve). 55 ősnymtatvány, 9 olyan könyv, amely 1501 és 1510 között hagyta el a sajtót. Mindössze 18 ezek közül olyan, amelyik kiadás már megvan másik példányban is az MTA Könyvtár állományában (16 incunabulum, 2 korai antikva). 46 kiadvány most először kerül az Akadémia tulajdonába (39 ősnymtatvány, 7 antikva), de ennek egy része, 18 kötet (13 ősnymtatvány, 5 antikva) az egész Magyarország egyetlen könyvtárából sem ismert. Ez azt jelenti, hogy a magyar kulturális örökség jelentős mértékben gazdagodott a Rozsondai házaspár adományának köszönhetően.

Iohannes Baptista Sessa nyomdász-
 jelvénye Lucianus műveinek kiadá-
 sán, Venezia, 1500

ROZSONDAI MARIANNE ÉS ROZSONDAI BÉLA KÖNYVADOMÁNYA AZ MTA KIK ÁLLOMÁNYÁBAN

(RÖVID CÍMLEÍRÁSSAL)¹

MAGYARORSZÁGON EGYETLEN ISMERT PÉLDÁNY

Lollius Antonius, *Oratio habita in funere Philberti cardinalis Matisconensis*, Roma, Stephan Plannck, 1485(?) – ISTC² il00276000, CIH³ –.

Philippus Beroaldus, *Annotationes centum*, Venezia, Giacomo Penzio, 1502 – IT\ICCU\BVEE\020862.

Philippus Beroaldus, *Orationes et poemata*, Bologna, Plato de Benedictis, 1491 – ISTC ib00491000; CIH –.

Diodorus Siculus, *Bibliotheca historica*, trad. Poggius Florentinus, ed. Egidius de Maseriis (Gilles de Maizières), Paris, Jean Petit, cca. 1508 – Moreau 1508, 64. (Hozzákötvé: Herodotus 1510; Iustinus 1509).

Guilelmus Durantis, *Rationale divinatorum officiorum*, Hagenau, Heinrich Gran, Johann Rynman, 1509 – VD16 D 3005. (Hozzákötvé: Pelbartus, Stellarium 1498).

Nicolaus Maria de Este, *Oratio pro Hercule Estensi*, Roma, Stephan Plannck, 1493 – ISTC ie00110000; CIH –.

Marcus Iunianus Iustinus, *Epitome in Trogi Pompeji historias* – Lucius Annaeus Florus, *Epithomata quattuor* – Festus Rufius, *De historia Romana*, Paris, Jean Petit, cca. 1509 – Moreau⁴1509, 125. (Hozzákötvé: Herodotus 1510; Diodorus Siculus 1508).

1 A könyvgyűjtemény részletes feldolgozása folyamatban, jegyzékünk célja a hatalmas érték felmutatása, a gyors információ közlése.

2 Incunabula Short Title Catalogue – https://data.cerl.org/istc/_search

3 *Catalogus incunabulorum quae in bibliothecis publicis Hungariae asservantur*, ed. Héza Sajó, Erzsébet Soltész, in colligenda materia et identificandis incunabulis socii fuerunt Csaba Csapodi, Miklós Vértessy, Vol. I–II., Budapest, Akadémiai Kiadó, 1970.

4 Brigitte Moreau, *Inventaire chronologique des éditions Parisiennes du XVIe siècle, Vol. 1: 1501–1510*, Paris, Service des travaux historiques de la ville1509, 125. de Paris, 1972.

A Iustinus–Florus–Rufius kiadói kol-
 ligátum címlapja, Paris, cca. 1509

- Johannes Carthusiensis, *Nosce te*, Venezia, Nicolaus Jenson, 1480 –ISTC ij00274000; CIH – (*editio princeps!*).
- Johannes Marchesinus, *Mammotrectus super Bibliam*, Venezia, Simon Bevilaqua, 1492 – ISTC im00252000; CIH –.
- Flavius Josephus, *De bello Judaico*, transl. Rufinus Aquileiensis, ed. Bartholomaeus Platina, Roma, Arnold Pannartz, 1475 – ISTC ij00488000; CIH –.
- Christophorus Landinus, *Quaestiones Camaldulenses*, Venezia, Nicolaus Brenta, cca. 1507 – UFIE006340, UBOE025501
- Lucianus Samosatensis, *De veris narrationibus*, Venezia, Joannes Baptista Sessa, 1500 – ISTC il00331000; CIH –.
- Publius Ovidius Naso, *Fasti* [fragmentum], Bologna, Balthasar Azoguidus, 1480 – ISTC io00132000; CIH –.
- Nicolaus Panormitanus de Tudeschis, *Lectura super V libris Decretalium, vol. II–III*. Venezia, Nicolaus Jenson, 1477 – ISTC ip00046000; CIH –.
- Hieronymus Savonarola, *Expositio in Psalmum L*, Firenze, Bartolomeo di Libri, 1499 – ISTC is00217000; CIH –.
- Antiochus Tibertus, *Prognosticum anni 1493*, [fragmentum], Roma, Eucharius Silber, 1493 – ISTC it00365600; CIH –.
- Nicolaus Tygrinus, *Oratio per obedientia praestande*, Roma, Stephan Planck, post 1492 – ISTC it00565000; CIH –.
- Gaius Valerius Maximus, *Facta et dicta memorabilia*, comm. Oliverius Arzignanensis, Venezia, Bernardinus de Benaliis, 1488 – ISTC iv00038000; CIH –.

A Iustinus–Florus–Rufius kiadói kolligátum kötése, Paris, cca. 1509

Savonarola zsoltár-
magyarázatának utol-
só nyomtatott oldala,
Firenze, 1499

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRBAN AZ ELSŐ PÉLDÁNY

(MÁS MAGYARORSZÁGI GYŰJTEMÉNYBEN MÁR VAN PÉLDÁNY)

Aegidius Romanus, *De regimine principum*, Venezia, Simon Bevilacqua, 1498 – ISTC ia00089000; CIH 32.

Ambrosius de Spiera, *Quadragesimale de floribus sapientiae*, Venezia, Gabriel de Grassis, 1485 – ISTC is00680000; CIH 3119.

Antoninus Florentinus, *Confessionale*, Speyer, Peter Drach, 1487 – ISTC ia00821000, CIH 237. (Hozzákötvé: Guido de Monte Rochen 1489).

Aristoteles, *De animalibus*, transl., praef., interp. Theodorus Gaza, Venezia, Simon Bevilacqua, circa 1495 – ISTC ia00975000; CIH 291.

Bernardus Claravallensis, *Opuscula*, ed. Theophilus Brixianus, Venezia, Simon Bevilacqua, 1495 – ISTC ib00365000, CIH 561.

Matthaeus Bossus, *De instituendo sapientia animo*, Bologna, Plato de Benedictis, 1495 – ISTC ib01043000; CIH 788.

Fantinus Dandulo, *Compendium catholicae fidei*, Venezia, Reynaldus de Novimagio, 1486/88 – ISTC id00004000; CIH 1130.

Diodorus Siculus, *Bibliothecae historicae libri VI*, trad. Poggius Florentinus, ed. Batholomaeus Merula, Venezia, Johannes Tacuinus, 1496 – ISTC id00213000; CIH 1172.

Guilelmus Durantis, *Rationale divinorum officiorum*, Strassburg, Georg Husner, 1493 – ISTC id00436000, CIH 1244.

Gregorius I., Pontifex Maximus, *Homiliae super Evangeliiis*, Venezia, Peregrino Pasquale, 1493 – ISTC ig00421000; CIH 1469.

Guido de Monte Rochen, *Manipulus curatorum*, Strassburg, Martin Flach, 1489 – ISTC ig00595000; CIH 1539. (Hozzákötvé: Antoninus 1487).

- Hermannus de Schildiz, *Speculum sacerdotum*, Nürnberg, Konrad Zeninger, 1482 – ISTC ib00160000, CIH 976. (Hozzáköteve: Bartholomaeus Chaimis 1482).
- Herodotus Halicarnassaeus, *Novem Musae*, trad. Laurentius Valla – Isocrates, *Oratio de laudibus Helenae*, trad. Ioannes Petrus Lucensis, Paris, Jean Petit, 1510 – Moreau 1510, 98.; Országos Széchényi Könyvtár Ant. 4975. (Hozzáköteve: Diodorus Siculus 1508; Herodotus 1510).
- Johannes Chrysostomus, *Homiliae super Johannem*, transl. Franciscus Griffonius Aretinus, Köln, Johann Koelhoff sen., 1486 – ISTC ij00287000; CIH 1891.
- Lucius Coelius Firmianus Lactantius, *Opera*, ed. Johannes Andreas de Aleria, Venezia, Simon Bevilacqua, 1497 – ISTC il00013000; CIH 2023.
- Zacharias Lilius, *De origine et laudibus scientiarum*, Firenze, Francesco Bonaccorsi, 1496 – ISTC il00221000; CIH 2071.
- Marcus Valerius Martialis, *Epigrammata*, comm. Domitius Calderinus, Venezia, Thomas de Blavis, 1482 – ISTC im00305000; CIH 2189.
- Pelbartus de Themeswar, *Pomerium sermonum de beata Virgine vel Stellarium coronae beate Virginis*, Lyon, Johann Klein, cca. 1505 – ISTC ip00258300, CIH 2559 után, pagina 770.
- Peregrinus, *Sermones de tempore et de sanctis*, Strassburg, Johann Prüss, 1493 – ISTC ip00268000; CIH 2561.
- Petrus Lombardus, *Sententiarium libri IV.*, comm. Henricus de Gorichen, Basel, Nicolaus Kesler, 1489 – ISTC ip00492000, CIH 2644.
- Titus Maccius Plautus, *Comoediae*, Venezia, Simon Bevilacqua, Marco Firmiano, 1499 – ISTC ip00784000; CIH 2777.
- Claudius Ptolemaeus, *Quadripartitum*, Venezia, Bonetus Locatellus, Octaviano Scoto, 1493 – ISTC ip01089000; CIH 2867.
- Robertus Guiba, *Oratio ad Innocentium VIII. in obedientia praestanda*, Roma, Stephan Planck, 1485 – ISTC ig00550000, CIH 1529.

Felinus Sandeus, *Epitoma de regno Apuliae et Siciliae*, Roma, Johann Besicken, Andreas Freitag, Sigismund Mayr, 1495 – ISTC is00148500; CIH 3027.

Lucius Annaeus Seneca, *Tragoediae*, comm. Gellius Bernardinus Marmita, Daniel Caietanus, Venezia, Matteo Capcasa di Codeca, 1493 – ISTC is00437000; CIH 3070. (Hozzákötvé: Juvenalis 1492)

Caius Suetonius Tranquillus, *Vitae XII. Caesarum*, Bologna, Benedictus Hectoris Faelli, 1493 – ISTC is00825000; CIH 3158.

Thomas de Aquino, *Summa theologiae pars I–II. (–III)*, Nürnberg, Anton Koberger, 1496 – ISTC it00196000; CIH 3261.

Thomas de Kempis, *Imitatio Christi* – Johannes Gerson, *De meditatione corporis*, Augsburg, Erhard Ratdolt, 1488 – ISTC ii00016000; CIH 3315.

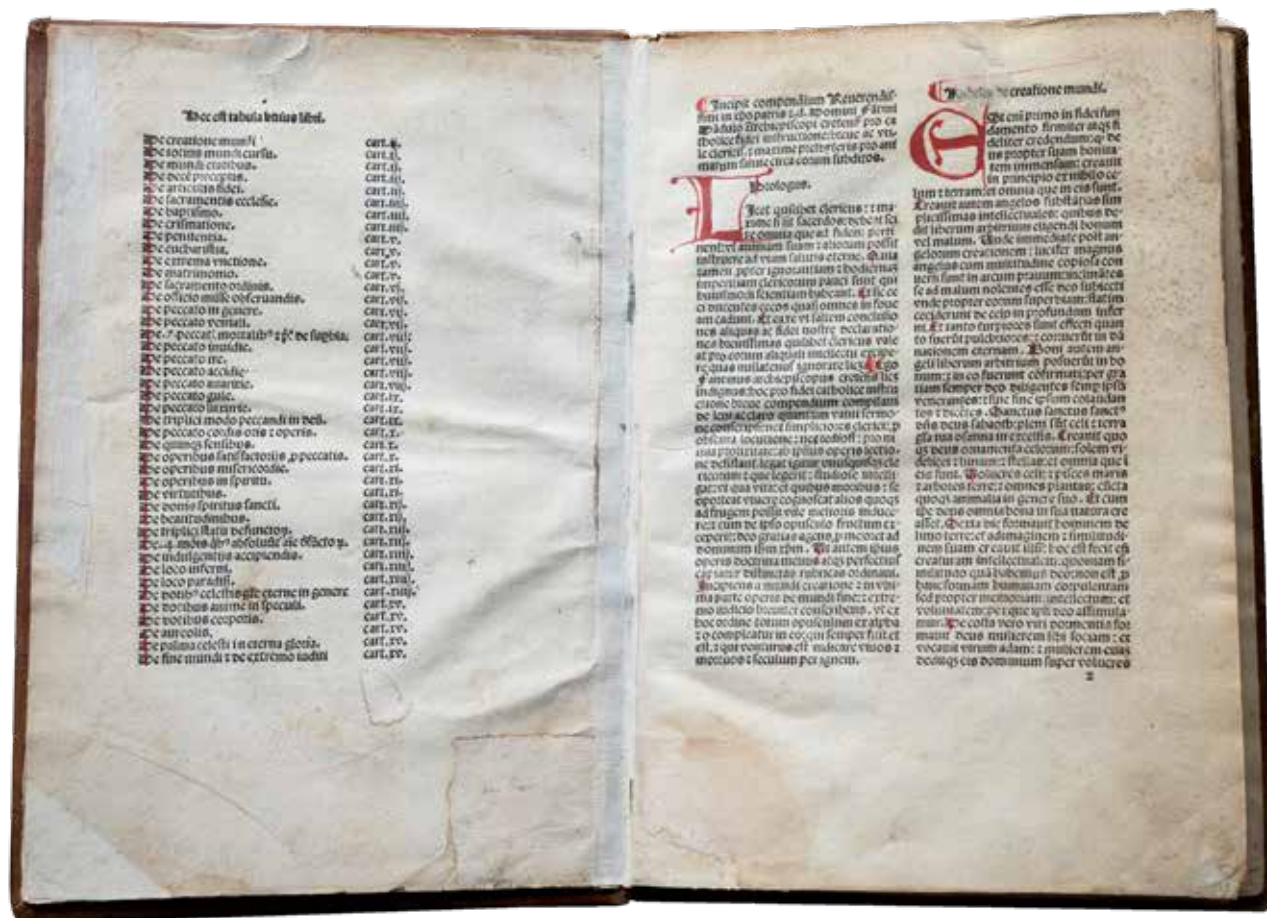

Gróf Eszterházy Miklós (1711–1764)
ex librise Ptolomaeus egy kiadásában,
Venezia, 1493

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRÁBAN TÖBBES PÉLDÁNY

- Aurelius Augustinus, *De Trinitate*, Basel, Johann Amerbach, 1489 – ISTC ia01343000; CIH 396; *MTAK Acad.*⁵ 319., 885/2.
- Bartholomaeus Chaimis, *Confessionale sive interrogatorium*, Nürnberg, Konrad Zeninger, 1482 – ISTC ib00160000; CIH 976; *MTAK Acad.* 558. (Hozzákötvé: Hermannus de Schildiz 1482).
- Biblia iampridem renovate pars prima-(sexta)*, ed. Nicoalus de Lyra, Paulus Burgensis, Sebastian Brant, Basel, Johann Froben, Johann Petri, Johann Amerbach, 1502 – VD16 B 2581; *MTAK Acad. Ant. 133, Ant. 134.*
- Magnus Aurelius Cassiodorus, *Historia ecclesiastica tripartita*, Köln, Konrad Winters, 1478 – ISTC ic00238000; CIH 938; *MTAK Acad.* 531.
- Guillermus Alvernus, *Opera*, ed. Petrus Danhauser, Nürnberg, Georg Stuchs, 1496 – ISTC ig00708000; CIH 1545; *MTAK Acad.* 631.
- Johannes de Sancto Geminiano, *Summa de exemplis ac similitudinibus rerum*, Venezia, Johannes et Gregorius de Gregoriis, 1499 – ISTC ij00431000; CIH 1954; *MTAK Acad.* 555.
- Decimus Junius Juvenalis, *Satyrae*, comm. Domitius Calderinus, Georgius Merula, Georgius Valla, Venezia, Simon Bevilacqua, circa 1496–1497 – ISTC ij00665000; CIH 2003; *MTAK Acad.* 132.
- Decimus Junius Juvenalis, *Satyrae*, comm. Domitius Calderinus, Georgius Valla, Venezia, Bonetus Locatellus, Octavianus Scotus, 1492 – ISTC ij00658000; CIH 1999; *MTAK Acad.* 136. (hozzákötvé: Seneca 1493)
- Michael Lochmaier, *Sermones de sanctis*, Passau, Johann Petri, 1490/91 – ISTC il00270000; CIH 2090; *MTAK Acad.* 81.

5 Rozsondai, Marianne–Rozsondai, Béla, *Catalogue of the Incunables in the Library and Information Centre of the Hungarian Academy of Sciences*, Budapest, Argumentum, 2013.

Dandulo *Compendium*a első oldal-
párja, Venezia, 1486/88

Evagatorium Benemij ... Michael de Hungaria, Sermones tredecim universales, Köln, Retro Minores (Martin von Werden?), 1499 – ISTC ie00132000; CIH 2283; Borsa⁶ 18; *MTAK Acad.* 753.

Osualdus de Lasco, *Sermones dominicales Biga salutis intitulasi*, Hagenau, Heinrich Gran, Johann Rynman, 1499 – ISTC io00117500; CIH 2483; *MTAK Acad.* 618.

Pelbartus de Themeswar, *Sermones Pomerii de sanctis*, Hagenau, Heinrich Gran, Johann Rynman, 1500 – ISTC ip00252000; CIH 2555; *MTAK Acad.* 668.

Pelbartus de Themeswar, *Sermones pomerii de sanctis, pars I.*, Hagenau, Heinrich Gran, Johann Rynman, 1499 – ISTC ip00250000; CIH 2554; *MTAK Acad.* 375., 829.; *K* 35.

Thomas De Aquino
Summa theologiae kötése,
Nürnberg, 1496

⁶ Borsa Gedeon, *Michael de Hungaria élete és művének nyomtatott kiadásai*, Budapest, Borda Antikvárium, 1997.

Pelbartus de Themeswar, *Stellarium coronae Beatae Mariae Virginis*, Hagenau, Heinrich Gran, Johann Rynman, 1498 – ISTC ip00258000; CIH 2558, *MTAK Acad.* 408., 624., 625. (Hozzákötvé: *Durantis* 1509).

Francesco Petrarca, *Epistolae familiares*, ed. Sebastianus Manilius, Venezia, Johannes et Gregorius de Gregoriis, 1492 – ISTC ip00399000; CIH 2590, *MTAK Acad.* 589

Francesco Petrarca, *Opera Latina*, ed. Sebastian Brant, Basel, Johann Amerbach, 1496 – ISTC ip00365000; CIH 2587; *MTAK Acad.* 407, 702.

Marcus Antonius Sabellicus, *Croniche che tractano de la origine de Veneti*, trad. Matteo Visconti, Milano, Gottardo Da Ponte, Oldrado Lampugnano, 1508[?] – IT\ICCU\VEAE\009491; *MTAK Ráth* 1529; *RM* IV. 66.

Sextus Aurelius Victor, *De viris illustribus*, Venezia, Johannes et Gregorius de Gregoriis, 1485/86 – ISTC ia01389000; CIH 3484a; *MTAK Acad.* 893/2.

Josephus Flavius
művének első nyom-
tatott oldala, Roma,
1475

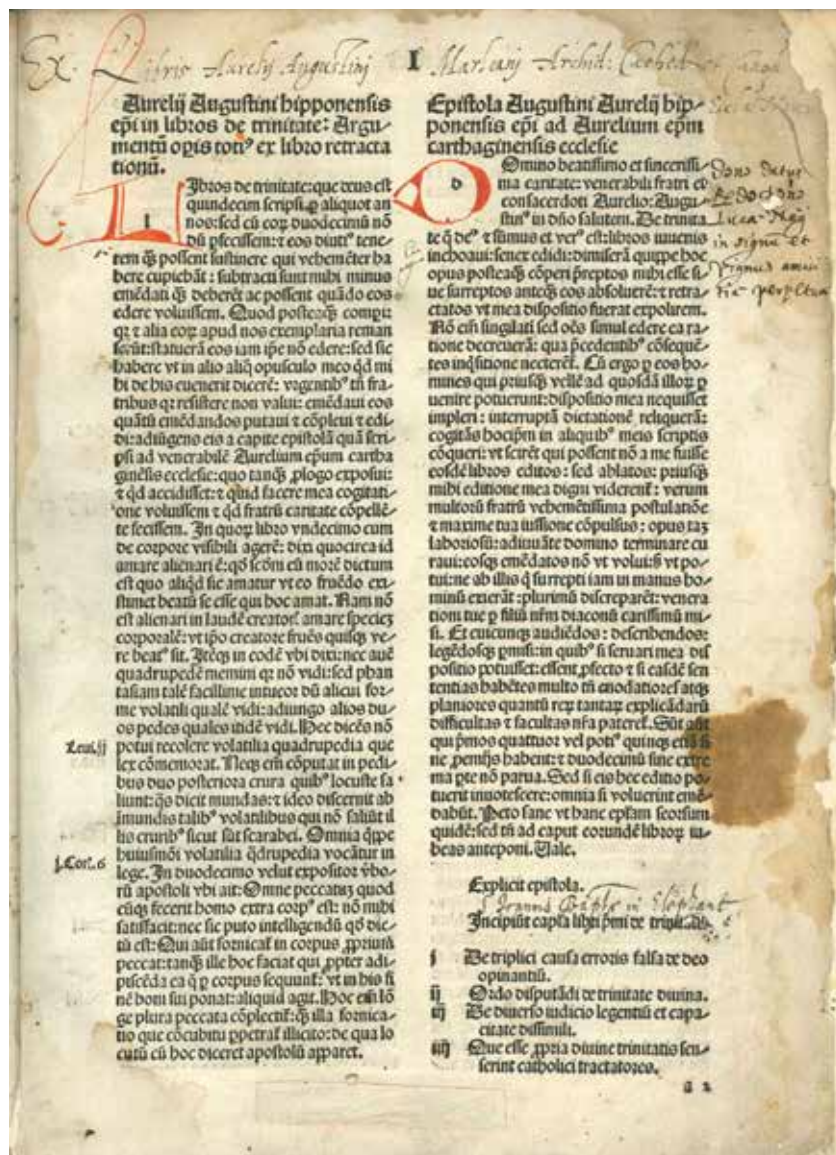
Pelbartus de
Themeswar
beszédeinek
kötése,
Hagenau, 1499

Nagy Gergely pápa
*Summarium*a ki-
adásának kötése,
Venezia, 1493

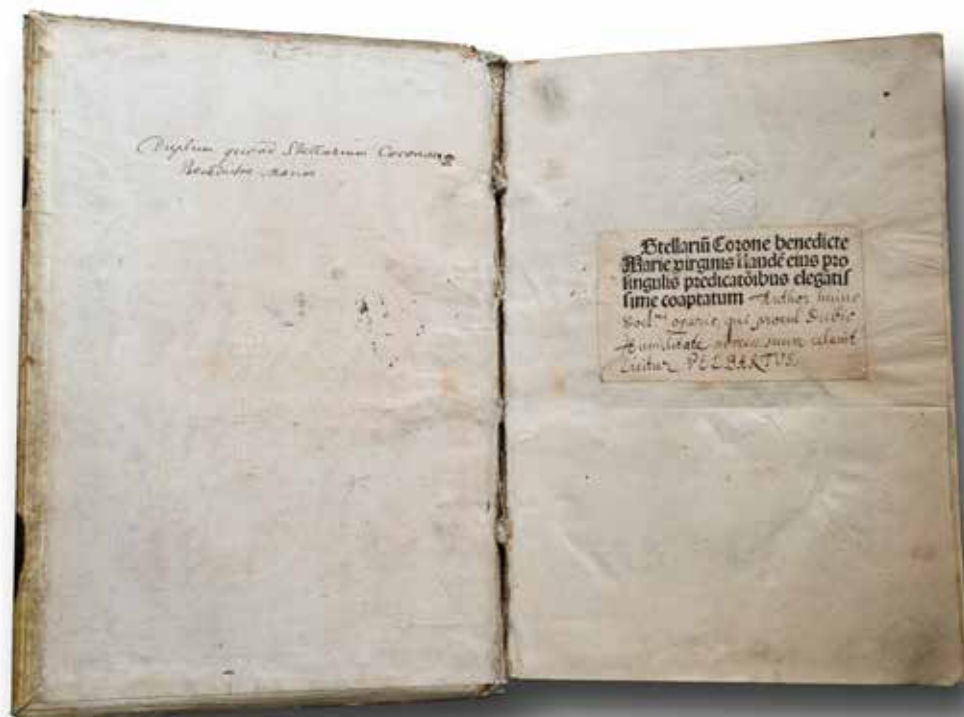

Osvaldus de Lasco szent-
beszédei kiadásának kötése,
és annak részlete, Hagenau,
1499

Szent Ágostonnak a szent-
háromságról írott művének
első nyomtatott oldala,
Basel, 1489

Pelbartus de Themeswar
szentbeszédeinek címlapja,
és a szerző kéziratosa azonosí-
tása, Hagenau, 1499

**Stellariū Corone benedicte
Marie virginis i laudē eius pro
singulis predicatōibus elegātis-
sime coaptatum** *Author huius
Dox.^{mi} operis, qui procul Dubio
Humilitate nomen suum celauit
Dicitur PELBARTUS.*

A De Gregori testvérek
nyomdászjelvénye
Johannes de Sancto
Geminiano művének
kiadásában, Venezia, 1499

Rozsondai Marianne és Rozsondai Béla adományának feldolgozása
a Magyar Tudomány Éve, és a Kétszáz éves a
Magyar Tudományos Akadémia és Könyvtára ünnepségsorozat része.

A könyvek azonosítását elvégezte,
rövid leírásukat elkészítette
Rozsondai Marianne, Rozsondai Béla,
Boross Klára, Monok István

A köszönőfüzet szövegét írta, szerkesztette
Monok István

A képeket készítette
Láng Klára

Könyvterv
Vas Viktória

Kiadta
az MTA Könyvtár és Információs Központ, Budapest, 2025

Felelős kiadó
Monok István
az MTA Könyvtár és Információs Központ főigazgatója

ISBN 978-615-6792-17-4
<https://doi.org/10.36820/rozsondai.2025>

A borítón kívül:
Pelbartus de Themeswar beszédeinek kötése, Hagenau, 1499.

A borítón belül elől:
A Rozsondai házaspár ajándéka

A borítón belül hátul:
Plautus vígjátékai (Venezia, 1499) kötése

Nyomdai kivitelezés: Alföldi Nyomda Zrt.
Felelős vezető: György Géza

MTA
200 ÉVES
A MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

